

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Katero sodišče je pristojno

Izvirna jezikovna različica te strani [pl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

angleščina

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Swipe to change

Katero sodišče je pristojno

Poljska

1 Ali se moram obrniti na redno civilno sodišče ali na specializirano sodišče (na primer delovno sodišče)?

Na Poljskem civilne zadeve obravnavajo redna sodišča (*sądy powszechne*) in vrhovno sodišče (*Sąd Najwyższy*) (glej: Pravosodni sistemi v državah članicah – Poljska), razen če niso zanje pristojna specializirana sodišča.

Določbe o pristojnosti sodišč so v členih od 16 do 18 ter od 27 do 46 zakonika o civilnem postopku (ZCP, *Kodeks Postępowania Cywilnego*).

Na okrajnih sodiščih (*sądy rejonowe*) zadeve s področja civilnega prava obravnavajo naslednji oddelki:

civilni;

za družino in mladoletne osebe (družinska sodišča, *sądy rodzinne*) – za družinske zadeve in zadeve v zvezi s skrbništvom; zadeve v zvezi z napeljevanjem mladoletnih oseb h kaznivim dejanjem in kaznivimi dejanji, ki jih storijo; zadeve v zvezi z zdravljenjem oseb, odvisnih od alkohola, drog ali psihotropnih snovi, in zadeve, ki v skladu z drugimi predpisi spadajo v pristojnost sodišča, ki odloča o skrbništvu;

za delovno pravo in socialno varnost (delovna sodišča, *sądy pracy*) – za zadeve s področja delovnega prava in socialne varnosti;

gospodarski (gospodarsko sodišče, *sąd gospodarcze*) – za zadeve na področju gospodarskega prava in civilnega prava med podjetji v zvezi z njihovimi poslovnimi dejavnostmi; zadeve v zvezi z razmerji v družbi ali partnerstvu; zadeve zoper člane upravnih odborov družb v zvezi z zahtevki, ki izhajajo iz lažnih izjav, ki so jih člani upravnih odborov predložili nacionalnemu sodnemu registru; zadeve zoper podjetja za izdajo sklepa za prenehanje povzročanja okoljske škode in za stečajne zadeve;

za zemljiško knjigo – za vodenje zemljiških knjig in obravnavanje drugih civilnih zadev, povezanih s postopki zemljiške knjige.

Okrožna sodišča (*sądy okręgowe*) na Poljskem imajo enake oddelke, razen oddelka za zemljiško knjigo ter oddelka za družino in mladoletne osebe. Okrožna sodišča na Poljskem imajo civilne družinske oddelke, ki so pristojni za obravnavo zlasti zadev v zvezi z razvezo zakonske zveze, prenehanjem življenjske skupnosti in odpravo prenehanja življenjske skupnosti, razveljavitve zakonske zveze, ugotovitev obstoja ali neobstoja zakonske zveze ali razglasitev izvršljivosti tujih sodnih odločb v družinskih zadevah.

Poleg tega ima okrožno sodišče v Varšavi naslednje dodatne enote, ki delujejo kot oddelki:

sodišče za varstvo konkurence in potrošnikov (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), katerega dejavnosti vključujejo obravnavo zadev v zvezi s preprečevanjem monopolnih praks in energetske ureditve;

sodišče za blagovne znamke in industrijske modele Skupnosti (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*), ki obravnava zadeve v zvezi s kršitvami, grožnjami kršitev ali neobstojem kršitev industrijskih modelov in blagovnih znamk, razveljavitvijo modela Skupnosti, potekom veljavnosti ali razveljavitvijo blagovne znamke in učinki kršitve blagovne znamke.

Poleg tega je bilo 1. januarja 2010 okrajno sodišče v Lublinu določeno kot pristojno sodišče za obravnavanje zadev v elektronskem postopku za plačilni nalog, ki spadajo v pristojnost drugih okrajnih sodišč.

2 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna redna civilna sodišča (tj. sodišča, ki so pristojna za take zadeve)?

Na splošno so za odločanje o civilnih zadevah na prvi stopnji pristojna okrajna sodišča. **Okrajna sodišča** so pristojna za vse zadeve, razen za zadeve, ki so z zakonom (člena 16 in 507 ZCP) dodeljene okrožnim sodiščem.

Okrožna sodišča so na prvi stopnji pristojna za zadeve, navedene v členu 17 ZCP, tj.:

- (1) za nepremoženjske pravice in premoženjske zahtevke, ki se uveljavljajo skupaj s temi pravicami, razen za **zadeve za ugotavljanje ali izpodbijanje starševstva otroka, zadeve za razveljavitve priznanja očetovstva in razveljavitve odločbe o posvojitvi**;
- (2) za **varstvo avtorskih pravic** in sorodnih pravic ter zadeve v zvezi z **izumi, uporabnimi modeli, industrijskimi modeli, blagovnimi znamkami, geografskimi označbami in topografijami integriranih vezij** ter zadeve za varstvo drugih pravic na nematerialnih dobrinah;
- (3) za zahtevke na podlagi **zakona o tisku**;
- (4) za premoženjske pravice, kadar vrednost predmeta spora presega 75 000 PLN, razen za **preživninske zadeve**, zadeve zaradi **kršitve posesti**, zadeve za **določitev razdelitve premoženja zakoncev**, za **uskladitev vsebine zemljiške knjige** z dejanskim pravnim stanjem in zadeve, obravnavane v **elektronskem postopku za plačilni nalog**;
- (5) za izdajo sodne odločbe namesto sklepa o delitvi zadruge;
- (6) za razglasitev ničnosti, razveljavitve ali ugotovitev neobstoja sklepov upravnih organov pravnih oseb ali organizacijskih enot, ki niso pravne osebe, vendar jim je bila z zakonom podeljena pravna osebnost;
- (7) za preprečevanje neloyalne konkurence in boj proti njej;
- (8) za odškodnino za **škodo, povzročeno z izdajo nezakonite pravnomočne sodne odločbe**.

Poleg tega so **okrožna sodišča** pristojna na primer za:

- (1) zadeve glede odvzema poslovne sposobnosti;
- (2) zadeve reševanja sporov v zvezi z delovanjem podjetij v državni lasti: med upravnim odborom podjetja in direktorjem podjetja, med upravnimi organi podjetja in njegovimi ustanovnimi organi ter med upravnimi organi podjetja in njegovim nadzornim organom;
- (3) priznanje in razglasitev izvršljivosti sodnih odločb tujih sodišč (člen 11481 in člen 11511 ZCP).

V zadevah glede premoženjskih pravic mora tožnik v zahtevku opredeliti vrednost predmeta spora, razen če je predmet spora opredeljen denarni znesek.

V zadevah v zvezi z denarnimi zahtevki opredeljeni denarni znesek pomeni vrednost predmeta spora, tudi če gre za alternativni ali drugačen zahtevek.

V drugih premoženjskih zadevah mora tožnik v skladu s členi od 20 do 24 ZCP v zahtevku opredeliti vrednost predmeta spora z navedbo denarnega zneska.

2.1 Ali obstaja razlika med nižjimi in višjimi rednimi civilnimi sodišči (npr. okrožna sodišča kot nižja sodišča in regionalna sodišča kot višja sodišča) in če je tako, katero sodišče je pristojno za mojo zadevo?

Glej točko 2.

2.2 Krajevna pristojnost (je sodišče v mestu A ali mestu B pristojno za mojo zadevo?)

Poljski zakonik o civilnem postopku razlikuje med štirimi vrstami pristojnosti sodišč: splošno (členi od 27 do 30), alternativno (členi od 31 do 37), izključno (členi od 38 do 42) in posebno (členi od 43 do 46).

Krajevna pristojnost je podrobno opisana v točkah od 2.2.1 do 2.2.3.

2.2.1 Splošno pravilo krajevne pristojnosti

Splošna krajevna pristojnost

Tožbo je treba vložiti pri sodišču prve stopnje, ki je krajevno pristojno na območju toženčevega stalnega prebivališča (člen 27 ZCP).

V skladu s členom 25 civilnega zakonika je stalno prebivališče fizične osebe mesto/kraj, v katerem ta oseba prebiva z namenom, da tam ostane za stalno. Če toženec nima stalnega prebivališča na Poljskem, se splošna pristojnost določi glede na njegov kraj bivanja, če pa ta kraj ni znan ali ni na Poljskem, je treba tožbo vložiti glede na toženčevo zadnje stalno prebivališče na Poljskem.

Tožbo zoper državno zakladnico je treba vložiti pri sodišču, ki je pristojno na območju registriranega sedeža organizacijske enote, ki jo spor zadeva. Kadar državno zakladnico zastopa generalno državno pravobranilstvo Republike Poljske (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), je treba tožbo vložiti pri sodišču, ki je pristojno na območju sedeža oddelka državnega pravobranilstva, odgovornega za organizacijsko enoto, ki jo zadeva zahtevka.

Tožbe zoper druge pravne osebe in druge subjekte, ki niso fizične osebe, je treba vložiti pri sodišču, ki je pristojno na območju njihovega registriranega sedeža (člen 30 ZCP).

2.2.2 Izjeme od splošnega pravila

Glej točko 2.2.2.1.

2.2.2.1 Kdaj lahko izbiram med sodiščem v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo) in drugimi sodišči?

Alternativna krajevna pristojnost tožniku omogoča, da v nekaterih primerih izbere sodišče. Tožnik lahko nato tožbo vloži pri sodišču splošne pristojnosti ali drugem sodišču, opredeljenem v členih od 32 do 371 ZCP.

Alternativna krajevna pristojnost je predvidena v naslednjih primerih:

za preživninske zahtevke ter za ugotavljanje starševstva za otroka in s tem povezane zahtevke – tožba se lahko vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju stalnega prebivališča upravičenca;

za premoženjski zahtevki zoper podjetje – tožba se lahko vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju sedeža ali podružnice navedenega subjekta, če je zahtevka povezan z dejavnostmi sedeža ali podružnice. Vendar to ne velja za zadeve, v katerih v skladu z zakonom državno zakladnico zastopa generalno državno pravobranilstvo;

za ugotovitev obstoja pogodbe, njeno izpolnitev, odpoved ali razveljavitev ter odškodnino zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe – tožba se lahko vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju kraja izpolnitve sporne pogodbe; v primeru dvoma je treba kraj izpolnitve pogodbe potrditi z dokumentom;

za odškodninski zahtevka – tožba se lahko vloži pri sodišču, na območju krajevne pristojnosti katerega se je zgodil škodni dogodek;

za plačilo zneska, ki ga je treba plačati za vodenje zadeve – tožba se lahko vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju kraja, kjer je pooblaščenec vodil zadevo;

za zahtevka na podlagi najema ali zakupa nepremičnine (*najem ali dzierżawa*) – tožba se lahko vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju kraja, v katerem je nepremičnina;

zoper stranko, zavezano na podlagi menice ali čeka – tožba se lahko vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju kraja plačila. Več strank, zvezanih na podlagi menice ali čeka, je mogoče tožiti skupaj pred sodiščem, ki je pristojno na območju kraja plačila, ali sodiščem splošne pristojnosti za akceptanta ali izdajatelja menice ali čeka;

na področju delovnega prava – tožba se lahko vloži pri sodišču, na območju krajevne pristojnosti katerega se delo opravlja, se je opravljalo ali ga je bilo treba opraviti, ali pri sodišču, na območju krajevne pristojnosti katerega je zaposlitveni subjekt (člen 461(1) ZCP).

2.2.2.2 Kdaj moram izbrati drugo sodišče namesto sodišča v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo)?

Izključna pristojnost sodišča pomeni, da lahko zadevo obravnava le sodišče, določeno v zakoniku. Izključna pristojnost je predvidena v naslednjih primerih:

v zvezi z lastništvom ali drugimi stvarnimi pravicami na nepremičninah ter posestjo nepremičnine – tožba se lahko vloži le pri sodišču, ki je pristojno na območju kraja nepremičnine; če je predmet spora služnostna pravica na nepremičnini, se pristojnost določi glede na kraj obremenjene nepremičnine; v zvezi z dediščino, nujnim deležem, volili, navodili ali drugimi oporočnimi razpolaganji – tožba se vloži le pri sodišču, ki je pristojno na območju zadnjega običajnega prebivališča oporočitelja, in če stalnega prebivališča oporočitelja na Poljskem ni mogoče določiti, pri sodišču, ki je pristojno na območju kraja dediščine ali njenega dela;

v zvezi s članstvom v zadrugi, partnerstvu, podjetju ali združenju – tožba se lahko vloži le pri sodišču, ki je pristojno na območju registriranega sedeža;

v zvezi z zakonsko zvezo – tožba se lahko vloži le pri sodišču, na območju krajevne pristojnosti katerega sta zakonca imela zadnje stalno prebivališče, če vsaj eden od njiju še vedno stalno ali običajno prebiva na tem območju pristojnosti. Če take podlage ni, je izključno pristojno sodišče na območju stalnega prebivališča toženca, če tudi take podlage ni, pa sodišče na območju stalnega prebivališča tožnika;

v zvezi z razmerjem med starši in otroki ter med posvojiteljem in posvojencem – tožba se lahko vloži le pri sodišču, ki je pristojno na območju stalnega prebivališča tožnika, če ni razlogov za vložitev tožbe na podlagi določb o splošni pristojnosti.

2.2.2.3 Ali lahko stranki izbereta sodišče, ki običajno ne bi bilo pristojno?

Posebna pristojnost pomeni, da je v zadevah, opredeljenih v posebni zakonodaji, pristojnost sodišč mogoče določiti drugače.

Pravica do izbire sodišča je podeljena tožniku.

Do tega pride, če je lahko pristojnih več sodišč ali če je tožba vložena proti več strankam, za katere so v skladu z zakonodajo o splošni pristojnosti pristojna različna sodišča. Enako velja, če je nepremičnina, katere lokacija je podlaga za določitev pristojnosti sodišča, na območjih pristojnosti več sodišč.

Pravica do izbire sodišča je podeljena obema stranema na podlagi pogodbe ali skupne zahteve.

Stranke se lahko pisno dogovorijo, da bodo že obstoječi spor ali spore, ki bi lahko v prihodnosti nastali iz opredeljenega pravnega razmerja, predložile sodišču prve stopnje, ki v skladu z zakonom ni krajevno pristojno. Navedeno sodišče bo potem imelo izključno pristojnost, razen če se stranke ne bodo dogovorile drugače ali če bo tožnik vložil zahtevka v elektronskem postopku za plačilni nalog. Stranke lahko s pisnim dogovorom tudi omejijo tožnikovo pravico do izbire med več sodišči, pristojnimi za take spore.

Vendar stranke ne morejo spremeniti izključne pristojnosti.

Dogovori o pristojnosti sodišča morajo biti sklenjeni v pisni obliki. Lahko so del materialnopravne pogodbe (klavzula o pristojnosti) ali pa pripravljene kot ločen dogovor.

V zadevah na področju delovnega prava in socialne varnosti lahko pristojno sodišče na skupno zahtevo strank zadevo predloži v obravnavo drugemu enakovrednemu sodišču, ki se ukvarja z zadevami s področja delovnega prava in socialne varnosti, če je to upravičeno zaradi večje učinkovitosti.

Pristojno sodišče določita višje sodišče ali vrhovno sodišče.

Če pristojno sodišče iz določenih razlogov ne more obravnavati zadeve ali izvesti drugih ukrepov, njegovo nadrejeno sodišče določi drugo sodišče. Razlog za tako določitev je lahko le ovira, ki preprečuje obravnavo zadeve, npr. izključitev sodnika ali višja sila.

Če krajevne pristojnosti ni mogoče določiti v skladu z zakonikom na podlagi okoliščin zadeve, mora sodišče, pri katerem je treba vložiti tožbo, določiti vrhovno sodišče (člen 45 ZCP).

3 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna specializirana sodišča?

Specializirana sodišča so upravna sodišča (*sądy administracyjne*) in vojaška sodišča (*sądy wojskowe*).

Delovanje vojaških sodišč je urejeno z zakonom o organizaciji vojaških sodišč z dne 21. avgusta 1997. Na splošno ta sodišča obravnavajo kazenske zadeve v poljskih oboroženih silah. Druge zadeve se lahko v njihovo pristojnost prenesejo le z zakonom.

Delovanje upravnih sodišč je urejeno z zakonom o organizaciji upravnih sodišč z dne 25. julija 2002. Upravna sodišča izvajajo sodno oblast z nadzorovanjem dejavnosti organov javne uprave ter reševanjem sporov glede pristojnosti med organi lokalne uprave in organi državne uprave. Ni mogoče izključiti, da bo v izjemnih primerih upravno sodišče v okviru svojih nadzornih nalog v zvezi z dejavnostmi organov javne uprave odločalo v civilni zadevi.

Sorodne povezave

Ministrstvo za pravosodje

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Seznam rednih sodišč na Poljskem (naslovi)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Zadnja posodobitev: 13/06/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.